

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 4Ndt/26/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517010599
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Farkaš
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1517010599.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci odsúdeného S. H., v konaní o (ne)osvedčení sa v skúšobnej dobe podmienčného odsúdenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 0T/159/2017, na neverejnom zasadnutí konanom 19. novembra 2019 v Bratislave, o návrhu odsúdeného S. H. na odňatie a prikázanie veci, takto

rozhodol:

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestná vec odsúdeného S. H. vedená na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 0T/159/2017 sa tomuto súdu neodníma.

odôvodnenie:

Na Okresnom súde Bratislava V (ďalej aj „okresný súd“) je pod sp. zn. 0T/159/2017 vedené konanie o (ne)osvedčení sa odsúdeného S. H. (ďalej aj „odsúdený“) v skúšobnej dobe podmienčného odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V z 3. septembra 2017, sp. zn. 0T/159/2017.

Odsúdený písomným podaním z 23. augusta 2019 podal návrh na odňatie jeho veci Okresnému súdu Bratislava V a jej prikázanie Okresnému súdu Trnava. V podanom návrhu uviedol, že vznáša generálnu námietku zaujatosti na celý Okresný súd Bratislava V, pretože v minulosti počas pojednávania v iných jeho trestných veciach na dotknutom súde prišiel do rozporu a osobného konfliktu so sudcami konajúcimi v uvedených veciach. Má za to, že títo sudcovia z už uvedeného dôvodu budú ovplyvňovať jeho súdny proces, v dôsledku čoho mu bude odopreté právo na obhajobu a spravodlivý súdny proces. Záverom vyjadril presvedčenie, že na Okresnom súde Trnava mu bude poskytnutý spravodlivý proces a nebude mu odopreté právo na obhajobu.

Na podklade uvedeného podania predložil Okresný súd Bratislava V spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) spolu s vyjadreniami sudcov okresného súdu, z ktorých vyplýva, že žiaden zo sudcov naposledy uvedeného súdu, sa necíti byť v trestnej veci odsúdeného subjektívne zaujatý.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal návrh obžalovaného na odňatie veci a jej prikázanie inému súdu, ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že v danom prípade neexistuje žiaden dôvod, ktorý by odôvodňoval odňatie veci vecne a miestne príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Úvodom najvyšší súd vo všeobecnej rovine pripomína, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (inak miestne nepríslušnému) súdu, je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do

Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Aj keď pojem dôležité dôvody nie sú zákonom presne stanovené, práve vzhľadom na výnimočnosť takéhoto postupu je potrebné nimi rozumieť existenciu takých dôvodov, ktoré v konkrétnej trestnej veci lepšie zabezpečia uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná. Za dôležité dôvody v zmysle vyššie citovaného ustanovenia je potom potrebné považovať predovšetkým hospodárnosť a rýchlosť trestného konania, potreba vykonať spoločné konanie o viacerých trestných veciach, výchovné pôsobenie na páchatel'a a iné osoby, či okolnosti, ktoré majú zabezpečiť zistenie skutkového stavu veci ako hlavného predpokladu spravodlivého rozhodnutia. Dôležitým dôvodom, podľa ustálenej súdnej praxe, je aj situácia, keď všetci sudcovia súdu nižšieho stupňa sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania (R 7/1984, R 101/2000). Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody pre odňatie a prikázanie, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti je potrebné prizeráť aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov (R 6/1996).

Keďže jedným z prípustných dôležitých dôvodov v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku, ako to už bolo vyššie uvedené, odôvodňujúcich odňatie veci a jej prikázanie inému súdu je i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania, najvyšší súd s ohľadom na obžalovaným vznesenú generálnu námietku zaujatosti musel v posudzovanej veci vyriešiť ako základnú práve otázku, či z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného, sú alebo nie sú vylúčení všetci sudcovia okresného súdu.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený (okrem iných) sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Treba zároveň zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia môže byť aj len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto (žiadna zo strán trestného konania, o ktorej právach a povinnostiach súd rozhoduje), nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z pojednávania a rozhodovania pridelenej veci, len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, respektíve vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude.

Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná nezaujato, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napríklad rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001).

Ako to už bolo vyššie uvedené, z vyjadrení sudcov okresného súdu vyplýva, že sa necítia byť vo veci odsúdeného zaujatí, pričom zároveň niet žiadneho dôkazu o opaku. Odsúdený odôvodnil ním vznesenú generálnu námietku zaujatosti, bez uvedenia konkrétnych overiteľných informácií.

Zo všeobecných námietok však nie je možné vyvodiť také skutočnosti podľa § 30 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré by viedli k pochybnostiam, že sudcovia nemôžu v predmetnej veci nestranne rozhodnúť (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 11 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 2/2009).

Za situácie, keď dotknutí sudcovia popreli existenciu relevantného vzťahu voči odsúdenému (§ 31 ods. 1 Trestného poriadku), bez existencie akéhokoľvek dôkazu o opaku, s ohľadom aj na vyššie rozvedené všeobecné východiská, nie je návrh odsúdeného (obsahujúci len všeobecné neoveriteľné informácie) na odňatie jeho trestnej veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu spôsobilý vzbudiť rozumné pochybnosti o zaujatosti namietaných sudcov.

Vyššie uvedené dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že sudcovia Okresného súdu Bratislava V nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania vo veci odsúdeného S. H., vedenej na tomto súde pod sp. zn. OT/159/2017, a preto nie je ani daný tento dôležitý dôvod pre odňatie a prikázanie veci inému súdu rovnakého druhu a stupňa.

Iné argumenty pre odňatie a prikázanie veci, ktoré by predstavovali atribúty dôležitých dôvodov predpokladaných ustanovením § 23 ods. 1 Trestného poriadku odsúdený neuvádza a nevyplývajú ani z obsahu predloženého spisového materiálu.

S poukazom na vyššie uvedené potom najvyšší súd konštatujúc, že v danom prípade neexistujú dôvody pre odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie súdu inému rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.